



Monumentnummer*: 526127

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82671/55

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	M			12650
Tilburg	M			12651

Omschrijving**

Inleiding

Het klooster beschikt over vier aaneengebouwde KAPELLEN. Deze Neo-gotische kapellen werden gebouwd in 1857 en opnieuw ingericht tussen ca. 1885 en 1932. Zij dienden voor de geprofeste zusters, de novicen en de postulanten. De novicenkapel is door het gebrek aan roepingen gesloten en in gebruik als opslagplaats, de postulantenkapel is in gebruik genomen als museum van het klooster. De zusterkapel, met voorkapel en wachtruimte, is nog wel steeds als zodanig in gebruik. Het geheel bevindt zich ten zuiden van het oudeklooster uit 1834, achter de gevel van het Moederhuis aan de Oude Dijk, en is vanaf de openbare weg niet zichtbaar.

Omschrijving

Het een- tot tweelaagse geheel heeft een L-vormige plattegrond. De gevels zijn wit gepleisterd en op de zadeldaken liggen leien in Maasdekking. De grote kapel van de geprofeste zusters heeft een vierzijdig torenspitsje. Er zijn spitsboogvensters en T-vensters met glas-in-lood gebruikt, met hardstenen dorpels. Tussen de kapellen en het Moederhuis bevindt zich een betegelde smalle tussenruimte.

Sierlijke ijzeren trekstangen verbinden de muren van de beide gebouwen. De toegang bevindt zich in de zuidvleugel van het kloostergedeelte uit 1834.

Allereerst is er een rechthoekige wachtruimte. Bijzonder zijn hier de polychrome mozaektegels met geometrisch patroon. Daarachter bevindt zich een voor- of bidkapel. Links bevinden zich zes T-vensters met grisailleglas in ijzeren spitsboogvorm. Rechts bevinden zich

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



beige geschilderde Neo-gotische houten deuren, die toegang geven tot een pandgang.

Deze rechthoekige ruimte heeft een stucplafond met houten balken en stenen voluutconsoles. Op de vloer liggen cementtegels met geometrisch patroon. De lambrizing is van eikenhout. Boven de vleugeldeuren die leiden naar de hoofdkapel hangt een langgerekt olieverfschilderij uit 1932. Tekst: "I.H.S. 1832/ Wees gegroet o Koningin moeder van barmhartigheid, ons leven, onze zoetheid, onze hoop wees gegroet/ 1932". In het midden bevindt zich Maria met Kind, zij wordt gekroond. Links St. Vincentius Paulo, rechts St. Jozef. Voorts zusters temidden van hun goede werken, zoals de zorg voor kinderen, gebrekkigen en ouderen. De hoofdkapel, bestemd voor de geproteste zusters, heeft de rijkste aankleding. Deze kapel is evenals de voorgenoemde vertrekken gesitueerd ten zuiden van het klooster uit 1834. De eenbeukige ruimte telt vijf schiptraveen en een smaller koor met driezijdige sluiting. De muren zijn gepleisterd, evenals de stergewelven van stucwerk. Deze gewelven hebben sluitstenen met heiligenfiguren. De muren worden geleed door bundelpilasters. De basis is zwart, de zuilen en de ribben van de gewelven zijn donkerrood met goudkleurige accenten. De oorspronkelijke polychromie is verder zowel hier als bij de andere kapellen verdwenen. Onder de houten zangertribune met orgel is rechts een blind venster en links een glas-in-lood raam uit 1949. De opgang naar boven via een trap met houten sierbalustrade wordt verlicht door een rijk bewerkt gietijzeren spitsboograam. Zoldering met kruisribgewelfjes en eikenbladloof decoratie in natuursteen. In de eikenhouten lambrizing zijn kruiswegstaties opgenomen en een Neo-gotische biechtstoel. De kruiswegstaties, olieverf op doek, dateren uit 1932 en zijn van de hand van Windhausen. Het oudst gedateerde onderdeel is een marmeren wijwaterbakje, 23 november 1857. In de lambrizing rond de biechtstoel zijn ook schilderijen opgenomen van St. Lidwina, St. Helena en Maria Magdalena. De spitsboogramen zijn alle voorzien van zeer gedetailleerd uitgewerkte voorstellingen in glas-in-lood. Deze zijn geschonken door familieleden van de zusters. De ramen in het schip zijn van J.B. Capronnier uit Brussel en gedateerd 1882-1888. De ramen tonen vooral scnes uit de levens van vrouwelijke heiligen als St. Agnes en Maria. Voorts ook scnes uit het leven van Jezus, zoals als 12-jarige in de tempel, in de werkplaats van zijn vader, als Goede Herder. In het koor zijn de ramen uit 1882 van J. Goossens en Capronnier. Deze zijn volgens opschrift geschonken door de 82 Succursaalhuizen aan het jubilerende Moederhuis (1832-1882). Het zijn ramen met de H. Geest, Christus, St. Vincentius: "Liefde zonder eigenliefde". De Neo-gotische eikenhouten orgelbalustrade rust op vier zuilen en is voorzien van heiligenbeelden. Orgel en orgelkas zijn niet van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg.

Bijzonder zijn het hoofdaltaar en de zijaltaren gewijd aan St. Joseph en Maria. Deze waren een geschenk van de 99 Succursaalhuizen op 20 mei 1927. Het hoofdaltaar heeft een beeldengroep van het Laatste Avondmaal. Deze beeldengroep is ouder en dateert van een vorig altaar. Alle bijbehorende onderdelen zijn bijzonder rijk uitgewerkt. De beelden van Jozef en Maria hebben een Art Deco omlijsting van de achterwand in oranje-bruin marmer met zwarte sierbanden. Achter het koor bevinden zich een sacristie en bijsacristie. Haaks op het koor, ten noorden, bevindt zich de vroegere kapel van de novicen. Deze rechthoekige eenbeukige ruimte heeft uitzicht op het koor van de grote kapel. De ruimte, met aan de zuidzijde spitsboogramen, wordt geleed door pilasters met kruisribgewelven. Het merendeel van de polychromie is verdwenen. Op de vloer liggen polychrome cementtegels in patroon. Tegen de pilasters staan heiligenbeelden. De boog naar het koor van de grote kapel wordt afgesloten door ijzeren hekken met ajourpatroon en daar boven een groot glas-in-lood deel met Neo-gotische tratering.

De postulantenkapel is te bereiken via een trap in de gang bij de wachtruimte en ligt boven de voor- of bidkapel. Deze bordestrap heeft een houten sierbalustrade en een beeld van St. Joris. De vroegere kapel is veel eenvoudiger van uitvoering dan de bovenbeschreven onderdelen. Opvallend is het veel lagere, gedrukte karakter van de rechthoekige eenbeukige ruimte met kruisribgewelven. De muurschilderingen zijn verdwenen.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Het kapellencomplex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de stichting en groei van katholieke congregaties en hun zorg voor onderwijs en charitas, weerspiegeld in de geleidelijke groei van het complex, dat tevens van belang is als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de congregatiekloosters.

Architectuurhistorisch is het belangrijk vanwege de stijl. Het gebouw is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur en het bijzondere materiaalgebruik en ornamentiek. Door de bijzondere opbouw van de plattegrond heeft het geheel een hoge mate van architectuurhistorische en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kapel (F)

Functie

Kapel(F1)